

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

การจัดการคลังสินค้า (Warehousing) เป็นกิจกรรมหนึ่งในกระบวนการ โลจิสติกส์ที่มีความสำคัญต่อธุรกิจ จากการสำรวจพบว่าค่าใช้จ่ายของการดำเนินงานเกี่ยวกับคลังสินค้ามีมูลค่าคิดเป็นสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับกิจกรรมอื่นในโลจิสติกส์ กระบวนการรับสินค้า (Receiving) การบันทึกรับสินค้าเข้าระบบ (Data) การจัดเก็บสินค้า (Storage) การหยิบสินค้า (Order Picking) และการจัดส่งสินค้า (Dispatching) นั้น เป็นกิจกรรมทั้งหมดของคลังสินค้า ซึ่งพบว่ากิจกรรมการหยิบสินค้า (Order Picking) เป็นกิจกรรมที่มีต้นทุนที่สูงที่สุดของกิจกรรมทั้งหมดในคลังสินค้า ซึ่งการที่จะหยิบสินค้า (Order Picking) ให้มีประสิทธิภาพได้นั้นต้องมาจากการจัดตำแหน่งในการจัดเก็บสินค้า (Storage) ที่ดีและเป็นระบบ เพื่อให้พนักงานหยิบสินค้า (Picker) สามารถทำงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลาในการค้นหาสินค้า การจัดเก็บสินค้าหรือการจัดวางสินค้า (Storage) เป็นการขนย้ายสินค้าจากตำแหน่งรับสินค้าเข้าไปในพื้นที่จัดเก็บรวมทั้งมีการบันทึกเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพจึงต้องมีการวางแผนในการกำหนดตำแหน่งในการจัดวางสินค้าที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถลดระยะเวลาในการเคลื่อนย้ายสินค้าเข้าและออกได้

บริษัท ทรูศึกษา เป็นบริษัทผลิตเครื่องแก้วสำเร็จรูปคุณภาพดีเป็นผู้นำทางการตลาดในแถบเอเชีย และมีการเติบโตทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยอดขายประมาณ 140 ล้านบาทต่อปี โดยมีคลังสินค้าที่ใช้ในการจัดเก็บสินค้าทั้งหมด 11 คลัง จากการศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานและจากการเก็บข้อมูลภายในคลังสินค้าของบริษัท ทรูศึกษา พบว่าในปัจจุบันมีปัญหาในเรื่องการจัดวางสินค้า (Storage) คือ พนักงานไม่ได้มีการวางแผนในการจัดวางสินค้าที่เหมาะสม จัดวางสินค้าตามความสะดวก ทำให้สินค้าที่มีการเคลื่อนย้ายเข้าออกบ่อยจัดอยู่ในตำแหน่งไกลประตู สินค้าที่มีมักไม่มีการเคลื่อนย้ายอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้ประตู ส่งผลให้เสียเวลาในการเคลื่อนย้ายสินค้าเข้าและออก

จากข้อมูลด้านความสำคัญและปัญหาดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรให้ความสำคัญในการกำหนดตำแหน่งในการจัดวางสินค้าให้เหมาะสม กล่าวคือ ในการเลือกตำแหน่งการจัดวางสินค้านั้นควรมีการจัดวางให้เหมาะสมกับระดับการเคลื่อนย้ายสินค้า เพื่อให้การทำงานมีความสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น พนักงานหยิบสินค้า (Picker) สามารถทำงานได้รวดเร็วมากขึ้น ความผิดพลาดลดลง ลดระยะเวลาในการทำงาน ทั้งยังช่วยลดต้นทุนในการดำเนินงานด้านคลังสินค้าอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดวางและการหยิบสินค้าในปัจจุบันของคลังสินค้าที่จัดเก็บแก้วใสแบบเต็มพาเลตของบริษัทกรณีศึกษา
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการลดระยะเวลาการเคลื่อนย้ายสินค้าเข้าและออกของคลังสินค้าที่จัดเก็บแก้วใสแบบเต็มพาเลตของบริษัทกรณีศึกษา
- 3) เพื่อศึกษาและพัฒนาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในการกำหนดตำแหน่งการจัดวางสินค้าที่เหมาะสมของคลังสินค้าที่จัดเก็บแก้วใสแบบเต็มพาเลตของบริษัทกรณีศึกษา
- 4) เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงการจัดวางสินค้าของคลังสินค้าที่จัดเก็บแก้วใสแบบเต็มพาเลตของบริษัทกรณีศึกษา

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

- 1) ศึกษารูปแบบการจัดวางสินค้าเฉพาะคลังสินค้าที่จัดเก็บแก้วใสแบบเต็มพาเลต (Full Pallet Load) ของบริษัทกรณีศึกษา
- 2) ศึกษาระยะเวลาในการเคลื่อนย้ายสินค้าเข้าและออกของคลังสินค้าที่จัดเก็บแก้วใสแบบเต็มพาเลตของบริษัทกรณีศึกษา
- 3) ศึกษาข้อมูลแผนการผลิตและคำสั่งซื้อของลูกค้าของคลังสินค้าที่จัดเก็บแก้วใสแบบเต็มพาเลตของบริษัทกรณีศึกษา
- 4) ศึกษารูปแบบการวางแผนในการจัดวางและการหยิบสินค้าของพนักงานของคลังสินค้าที่จัดเก็บแก้วใสแบบเต็มพาเลตของบริษัทกรณีศึกษา

1.4 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

- 1) ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานและรวบรวมข้อมูลคลังสินค้าของบริษัทกรณีศึกษา
- 2) ศึกษางานวิจัย ทฤษฎี และเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง
- 3) เลือกเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 4) ทำการออกแบบการทดลอง
- 5) การเปรียบเทียบผลการทดลอง
- 6) สรุปผลการวิจัย
- 7) จัดทำรูปเล่มรายงาน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) สามารถเป็นแนวทางให้บริษัทกรณีศึกษานำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาได้จริง
- 2) สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการคลังสินค้าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- 2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคลังสินค้า
- 2.2 คลังสินค้าแบบสินค้า
- 2.3 คลังสินค้าแบบสินค้า
- 2.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกรณีศึกษาเป็นกรณี
- 2.5 ความหมายของโลโกโปรแกรม Logo
- 2.6 กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคลังสินค้า

2.1.1 ความหมายของคลังสินค้า

คลังสินค้า หมายถึง สถานที่ที่ไว้วางของเพื่อให้การประสิทธ์ภาพในการจัดส่งและ ในการเคลื่อนย้ายสินค้าและวัสดุ โดยจัดเก็บไว้ในอาคารคลังสินค้าระหว่างกระบวนการผลิตขั้นต้นถึงขั้นสุดท้าย การผลิต และการกระจายสินค้า ซึ่งสินค้าที่เก็บในคลังสินค้าสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1) จัดเก็บ ซึ่งอยู่ในรูปของ วัสดุขั้น ต้น ส่วนประกอบ และ ชิ้นส่วนต่าง ๆ
- 2) สินค้าสำเร็จรูป หรือ สินค้า โดยรวม ไปถึงขั้นคลังสินค้าระหว่างการผลิตจนถึงขั้นสินค้าที่จะออกขาย และโดยทั่วไปมาใช้ใหม่ (สัทธาช ฉบับปรับปรุงพฤก. 2550)

2.1.2 ประเภทของคลังสินค้าและการเปรียบเทียบ

2.1.2.1 ประเภทของคลังสินค้า ได้แก่

(1) คลังสินค้าสาธารณะ เป็นที่เก็บสินค้าที่ไว้เกี่ยวกับสินค้าที่เก็บอยู่ในรูปของคลังสินค้าชั่วคราว คลังสินค้าจะเก็บรักษาสินค้า เพื่อให้บริการในการเช่าในรูปการเช่าสัญญาเช่า ซึ่งจะระบุลักษณะของพื้นที่และวิธีการที่ถือครอง ตลอดจนระยะเวลาที่ถือครองเช่าไว้เป็นสำคัญ คลังสินค้าสาธารณะมีหลายประเภท เช่น

- (1) เป็นคลังสินค้าที่มีการขอเช่าเช่าจากผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย และลูกค้า เกี่ยวกับสินค้าทั่วไป